

MEZGAMI „LEADER“ BENDRADARBIAVIMO RYŠIAI ABIPUS BALTIJOS JŪROS

VVG „Rietavo iniciatyvos“

2011 m. balandžio 19 d.

Projektų vadovė Laima Dockevičienė

2011 m. balandžio 11-15 d. pagal ES „LEADER“ programą įvyko tarptautiniai seminarai Latvijoje, Estijoje, Suomijoje ir Švedijoje. Kartu su visais Lietuvos vietos veiklos grupių (VVG) tinklo nariais dalyvavo ir VVG „Rietavo iniciatyvos“ projektų vadovė Laima Dockevičienė.

Lietuvos VVG tinklo nariais šiuo metu yra 51 vietos veiklos grupė, iš kurių dalis jau yra užmezgusios tarptautinius ryšius su kitų šalių VVG. Siekdami tarptautinio bendradarbiavimo, visų Lietuvos Leader programoje veikiančių VVG vadovai ar jų atstovai vyko į užsienį. Tai pirmas tokios apimties tarptautinių seminarų ciklas, kuris buvo suorganizuotas Lietuvos Vietos veiklos grupių tinklo bei koordinatorių užsienyje dėka.

Teminiuose seminaruose bei susitikimuose apie Lietuvos „LEADER“ programą pranešimus pristatinėjo ir vertėjavo **Marius Kairys**, Žemės ūkio ministerijos Programos LEADER ir žemdirbių mokymo metodikos centro Programos LEADER ir informavimo skyriaus vyresnysis specialistas o Vytautas Zubas pristatė Lietuvos vietos veiklos grupių tinklą.

Lietuvos delegacija balandžio 12-ąją dieną Estijoje, Janedoje išklausė pranešimus: **„LEADER programos Estijoje įgyvendinimo principai, įstatyminė bazė ir statistika“** (pranešėjas Konstantin Mihhnejev – Estijos Žemės ūkio ministerijos LEADER programos vyr. specialistas bei departamento direktorė Anneli Kimmel – žr. <http://www.agri.ee>); **„Estijos valstybinis tinklas NRN, veikla“** (pranešėjai Ave Bremse ir Meeri Klooren – žr. <http://www.maainfo.ee>); **„LEADER forumas Estijoje“** ir pažintis su Tartu regiono veikla ir įgyvendintu kulinarinio paveldo projektu „Svogūnų kelias“ (pranešėja VVG „Tartumaa Arenduskoda“ Kriistina Liimand – žr. www.tas.ee); Mulgimaa regiono VVG pristatė tarptautinį projektą „Nacionalinis Estijos dainų festivalis“ (pranešėja VVG „Mulgimaa Arenduskoda“ projektų vadovė Piret Leskova - žr. www.mulgimaaarenduskoda.ee); Ida-Harju regiono VVG pristatė „Aegviidu nuotykių parką“, Oxforell atostogų centrą, renovuotą ir pritaikytą turizmui (pranešėja VVG „Ida-Harju Koostöökoda“ pirmininkė Tiina Sergo – žr. <http://www.youtube.com/watch?v=vSx1D8FJkyM>). Iš pranešimų sužinota, kad šiuo metu Estijoje yra 26 VVG ir „dengia“ 99 proc. teritorijos. Estijos VVG turi apjungti ne mažiau kaip dvi savivaldybes – 4000 gyventojų. Išvykoje autobusu buvo aplankytas miniatiūrinis „Aegviidu nuotykių parkas“ jaunimui bei apžiūrėtas sparčiai plečiamas naujas „Vikingų kaimas“ miškingoje ir pelkėtoje vietovėje, kurį pristatė Anu Altmets (žr. www.viikingitekyla.ee).

Lietuvos delegacija balandžio 13-ąją dieną viešėjo Suomijoje, Helsinkio universiteto muziejuje „Arpeanum“. Sveikinimo kalbą pasakė Suomijos kaimo tinklo koordinatorių Juha-Matti Markkola. Buvo išklausti pranešimai: **„LEADER programa Suomijoje ir 4 krypties įgyvendinimas“** (pranešėja Sanna Sihvola – Žemės ūkio ministerijos vyresnioji inspektorė), kuri ažvelgė Suomijos LEADER istorija,

ministerijos, kaimo tinklo, Nacionalinės mokėjimo agentūros ir VVG struktūros, finansavimo modeliai, sėkmingų naujovių administravimo naujovių diegimo pavyzdžiai. Taip pat pristatytas pasiruošimas suomių – lietuvių bendradarbiavimo projektui su Utenos VVG (pranešėjai: VVG „Tilipalvelu Jouni Korhonen Oy“ vadovė Jouni Korhonen; VVG „Vaara-Karjalan Leader“ atstovė Hannele Pyykkö). Buvo sužinota, kad Suomijoje yra 55 VVG, o programavimo laikotarpiu bendro finansavimo vertė projektams yra 1 mlrd litų, prisidedant savivaldybėms 20 proc. dalimi (žr. <http://www.rural.fi>). Susitikimo metu vyko aktyvios diskusijos, lietuvių ir suomių VVG atstovai keitėsi kontaktais, aptarinėjo bendradarbiavimo sritis: kulinarinio paveldo puoselėjimo ir bendrų renginių, susijusių su kulinariniu paveldu organizavimu, kultūros ir sporto su kuriais apsikeitėme ir mes kontaktais bei mintimis dėl būsimų projektų. Taip pat susitikimo metu pristatytas tarpregioninis Suomijos VVG projektas, skirtas jaunimui „Grybų rinkimo čempionatas“, vyksiantis rugpjūčio 22-26 d. Suomijoje. Norintys gali registruotis: <http://www.facebook.com/group.php?gid=103071233092675#!/group.php?gid=103071233092675&v=info>.

Balandžio 14-ąją dieną keltu buvo pasiektas Švedijos sostinė Stokholmas ir susitikta su Švedijos VVG ir kaimo tinklo vadovais. Sveikinamąją kalbą tarė Švedijos kaimo tinklo tarptautinių projektų koordinatorius p. Hans-Olof Stålgren. Po to buvo pristatyti pranešimai: **„LEADER programa Švedijoje ir 4 krypties įgyvendinimas“** (pranešėjas Johan Fors – Švedijos žemės ūkio ministerijos skyriaus vadovas), „LEADER įgyvendinimas Švedijoje“ (pranešėja Švedijos žemės ūkio ministerijos kaimo plėtros departamento direktorė Annet Kjellberg). Taip pat Švedijos VVG atstovai sakė prisistatomašias kalbas („Leader VVG PH I Snapphanebygd“ p. Ritva Nilsson – žr. <http://www.leaderskane.se/leaderlagph>; „Leader Kustlinjen, p. Jacqueline Hellsten - žr. <http://www.leaderkustlinjen.se>) Taip pat paaiškėjo, kad Švedijoje yra 63 VVG, o visos VVG dengia 98 proc. teritorijos. Atskiruose regionuose vieną Švedijos VVG kartais sudaro net keturios savivaldybės (žr. www.landsbygdsnatverket.se), todėl skiriasi ir finansavimo dydžiai. Pvz. vienai Švedijos VVG vidutiniškai programavimo laikotarpiu projektams teko 170 mln kronų, iš jų 40 proc. skyrė savivaldybė, esant VVG teritorijoje 40 000 gyventojų. Švedijos kaimo bendruomenės gali teikti projektus pagal 4 kryptis, tuo tarpu verslui parama neskiriama tiesiogiai, bet verslo įmonės gali būti įtraukiamos per partnerystę projektuose. Tarptautiniam bendradarbiavimui kiekviena VVG turi savo atskirus biudžetus, iš kurių numatyta skirti 25 proc. lėšų kontaktų užmezgimui ir bendradarbiavimo pasiruošimui.

Taip pat švedai sakė, kad Šiaurės Baltijos šalių tinklas nėra formalus ir yra rengiama Baltijos šalių bendra strategija, skiriant ypatingą dėmesį kaimo jaunimui. Švedai tikisi parengti projektą, kurio įgyvendinimo metu galėtų pristatyti savo tradicinius gaminius mugių metu, o tokia idėja domina ir jonaviečius. Žinoma, patrauklūs buvo ir švedų pristatyti projektai „Carmelina art“ (meno propagavimui), „Skane nordost“ (jodinėjimui žirgais), „Karlsholm – willage adventures“ (nuotykių parkas), „Nord Skane talent“, „Attraction Vittsjo district“ (Vittsjo atrakcionai), „Plastic house Perstorp“.

Balandžio 14-ąją dieną Lietuvos delegacija keltu galiausiai sugrįžo į Latviją. Jaunimo nakvynės namuose Ivandės dvare buvo susitikta su Latvijos VVG atstovais (žr. <http://leader.zm.gov.lv/resource/show/12>). Latvijos kaimiškojo forumo (žr. <http://lf.partneribas.lv/>) vadovas Valdis Kudins pristatė pranešimą: **„LEADER įgyvendinimo padėtis Latvijoje ir tarptautinis bendradarbiavimas“**. Latvijos atstovai sakė, kad bendradarbiavimui teikia pranašumą projektams, kurie apjungia daugiau nei 3 partnerius bei skiriamas finansavimas projektams ne mažiau kaip 50

proc. Susitikime dalyvavo 13 Latvijos VVG atstovų, iš 40 VVG. Vėliau buvo apsilankyta Kuržemės regiono Kuldigos mieste, kur Ventos vandenyse žaismingai šokinėjant žiobriams, plaukiantiems prieš srovę, ant kranto lietuviai ir latviai numatė galimas bendradarbiavimo kryptis: Militaristinio turizmo projektai; Jaunimo užimtumo projektai per sportą ir meną; Sveikatingumo ir reabilitacijos projektai; Tradicinių produktų pristatymo projektai. Šiuo aspektu, Rietavo VVG išreiškė norą dalyvauti visose pasiūlytose bendradarbiavimo kryptyse. Puikiu akstinu bendradarbiauti tapo vienos latvės priminimas, kaip lietuviai nepelnytai pamiršo savo istoriją ir nurodė, jog pvz. 1605 m. Salaspilio kautynės Lenkijos kariuomenė laimėjusi tik lietuvių modernizuotų raitelių dėka prieš švedus, o kautynių šimtames metines minėjo, vis gi, tik lenkai ir švedai...

Dalykinės kelionės metu taip pat buvo aplankyti Rundalės rūmai Latvijoje, Talino senamiestis Estijoje, Helsinkio Katedra ir senoji Suomijos sostinė - Turku, Stokholmo Karalių rūmai, Rotušė ir karališkojo laivo „Vaza“ muziejus Švedijoje.